

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regala
Rerdinand 64-66. Automata-telefon: 20-01.
Törvényszéki lajstromozási szám: 41.
Des. No. 290-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
"JÓESTÉT!" Újságkiadóvállalat R.-T.
Feladós szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. MÁRCIUS 20.
VIII. évfolyam, 76. szám

Hétfő

Demarsot intézett Anglia és Franciaország a német birodalom kormányához

Amerika megtorló pénzügyi intézkedéseket fogadatosít Németországgal szemben - 334 szavazattal 253 ellenében bizalmat szavazott a francia kamara Daladier kormányának - Bulgária hivatalosan megcáfolja, hogy mozgósított volna - Németország elégtételt kér Duff Cooper beszéde miatt

A kavargó nemzetközi helyzetről és a legújabb politikai eseményekről az alábbiakban számolunk be:

MIT IR A FRANCIA SAJTÓ?

(PÁRIS.) (Rador.) A francia lapok továbbra is nagy részletességgel ismertetik a közép-európai eseményeket. A Figaro azt írja, hogy Franciaországnak az állandó polgári mozgósítás állapotában kell lennie, mert az egész világ súlyos eseményekkel áll szemben és fel kell készülnie minden eshetőségre, hogy az esetleg váratlanul felépő veszély ellen a megfelelő védelmet a kellő időben megtehesse. A Le Jour szintén ebben a szellemben ír. A polgári mozgósítás állandósítását sürgeti, hogy Franciaország készen álljon minden bekövetkezhető eshetőségre. A Petit Parisien azt sürgeti, hogy London és Páris tiltakozása ne kessek már soká, mert rendkívül fontos, hogy a volt prágai köztársaság jövőjét valahogyan biztosítsák és befejezett tényként közli azt, hogy Franciaország berlini nagykövetségét jelentésselre Párisba hívták. A lap azzal végző cikkét, hogy anélkül, hogy Franciaország Németországgal a diplomáciai viszonyt megszakítaná, a történetek után teljesen elegendő volna, ha Franciaország Berlinben csak olyan külügyi megbízottat tartana, aki egyszerűen és utólag regisztrálná Berlin sorozatos ígereit. A lap a továbbiakban kifejti, hogy Godesbergben és Berchtesgadenben Chamberlain, a nagy gentleman erkölcsi szempontoktól hagyta magát vezéreltetni, de most semmiféle ellenállást nem fejt ki, amikor ön maga is tapasztalja, hogy egyik nagyhatalom vezetője folytonosan és rendszeresen megszegi legünnepélyesebb ígereit. A Petit Journal azt írja, végre Chamberlain is meggyőződhetett arról, hogy erőszakkal szemben csak erőszakkal lehet válaszolni és mindennemű engedékenységet bizonyos oldalról a gyöngeség megnyilvánulásának tekintenek. A L'Époque annak a véleményének ad kifejezést, hogy az a korlátlan felhatalmazás, melyet a francia törvényhozás kétségtelenül meg fog adni Daladiereknek, elengedhetetlenül szükség a jelenlegi helyzetben és a jövőben nem lesz többé szükség arra, hogy a parlamentben elméleti és világnézeti vitákat rendezzenek, hanem a kormány felhatalmazással fog bírni, hogy elrendelje a mozgósítást és megüzenje a háborút, abban az esetben, ha Franciaország te-

rületét valamely támadás érte.

„NÉMETORSZÁG SÜLYOSAN TÉVED ...“

(NEWYORK.) (Rador.) Az angol és francia kormányoknak Csehszlovákia bekebelezése miatt kifejezésre juttatott rosszallása kedvező benyomást keltett az amerikai közvéleményben. A Newyork Times című lap azt írja, hogy Németország sulyosan téved abban, ha az eddig elhangzott tiltakozásokban csak a demokrácia üres szavait látja, mert az angol font és a dollár nem fog többé Németország segítségére sietni és Csehszlovákia megszűnésével és bekebelezésével véglegesen szétrombolta megértő kapcsolatát az Északamerikai Egyesült Államokkal. A lap a továbbiakban kifejti, hogy Csehszlovákia bekebelezése valószínűleg maga után fogja vonni a semlegességi törvény módosítását, amely-

nek értelmében Anglia háboru esetén minden korlátozás nélkül vásárolhat bármiféle lőszert és fegyvert az amerikai hadfelszerelési és lőszergyáraktól.

A NÉMET SAJTÓ HALLGAT

(BERLIN.) (Rador.) A német sajtó teljesen tartózkodó álláspontra helyezkedik Chamberlain pénteki beszédével szemben, amelyben éles hangon bírálta Hitler vezér és kancellár eljárását. Egyetlen német lap még csak említést sem tesz Chamberlain nagy fel-tűnést keltett beszédéről.

AZ OLASZOK KÖZÖMBŐSEK

(RÓMA.) (Rador.) Hivatalos olasz körökben a teljes közömbösség álláspontjára helyezkednek Chamberlain beszédével szemben, amelyben elibélte Németországnak Csehszlovákiával szemben követett eljárását.

Francia demars Berlinnek

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati iroda jelentése szerint Bonnet francia miniszter megbizta Franciaország berlini nagykövetségét, hogy demarsot intézzen a német kormányhoz és hozza tudomására a francia kormány rosszalló álláspontját a legutóbbi csehszlovákiai eseményekkel kapcsolatban. A Havas értesülése szerint a londoni kormány is hozzájárult ahhoz, hogy a francia kormány intézzen jegyzéket Berlinhez és közölje vele, hogy Franciaország a maga részéről nem ismerheti el törvényesnek Németország csehszlovákiai közbeavatkozását. Hasonló értelmű demarsot intézett Anglia kormánya is a német kormányhoz.

AMERIKA MEGTORLÓ INTÉZKEDÉSEI

(WASHINGTON.) (Rador.) Morgenthau, az amerikai kincstári államtitkár értekezletre hívta össze Franciaország és Anglia pénzügyi attaséit, hogy tájékoztassa őket az amerikai kormány azokról a megszorító pénzügyi intézkedéseiről, amelyeket Amerika a maga részéről kíván alkalmazni Németországgal szemben Cseh- és Morvaország katonai erővel történő elfoglalása, illetve a német birodalomba való bekebelezése miatt.

BERLIN ELÉGTÉTelt KÉR DUFF COOPER BESZÉDE MIATT

(BERLIN.) (Rador.) Jólinformált politikai körökben úgy tudják, hogy Né-

metország erélyeshangu jegyzéket intézett Londonhoz, amelyben tiltakozik Duff Coopernek az alsóházban tett kijelentései ellen. Lehetségesnek tartják azt is, hogy a Harmadik Birodalom visszarendeli londoni nagykövetségét és ezzel megszakítja a diplomáciai kapcsolatot Angliával. Duff Cooper kijelentése Hitlert állítólag saját személyében sértették meg.

HITLER BÉCSI MEGBESZÉLÉSEI

(BERLIN.) (Rador.) A Berliner Zeitung am Mittag Bécsből érkezett jelentése szerint Hitler vezér és kancellár az Imperial szállodában szombatira virradó éjjel késő éjszakáig tárgyalt von Neurath államminiszterrel, Bürckellel, Morvaország Ghauleiterjével és Seys Inquarttal, Ausztria kormányzójával, valamint Neubacherrel, Bécs főpolgármesterével.

HACHA UJ TISZTSÉGE

(BERLIN.) (Rador.) A Havas jelentése teljesen megbízhatónak mondott forrásból azt a hírt közli, hogy a német kormány Hacha volt csehszlovák köztársasági elnököt nevezte ki a protektorátus alá került Cseh- és Morvaország önálló közigazgatási főnökévé.

POZSONYBA HIVJÁK A FÜHRERT

(POZSONY.) (Rador.) Tiso szlovák miniszterelnök és Tuka dr. külügyminiszterek pénteken hosszas tanácskozá-

sokat folytattak le Bécsben Durcsán-szky és Mach Sándor propagandaminiszterekkel. A tanácskozás során elhatározták, hogy Hitler kancellárt meghívják, tegyen Pozsonyban látogatást. A szlovák miniszterek azonban még nem tudták felvenni az érintkezést Hitler kancellárral.

BULGÁRIA NEM MOZGÓSÍTOTT

(SZÓFIA.) (Rador.) A bolgár kormány hivatalosan megcáfolja azokat a külföldön elterjedt híreket, mintha Bulgária részleges mozgósítást rendelt volna el. A cáfolat szerint ezek a hírek minden alapot nélkülöznek.

A MOSZKVAI CSEH KÖVETSÉG SORSA

(MOSZKVA.) (Rador.) Pénteken este a moszkvai német nagykövet megjelent Firlingernél, Csehszlovákia moszkvai követénél és közölte vele, hogy kormányától megbízása van a követség levéltárának és vezetésének, különösen a politikai titkos iratok azonnali való átvételére. Fierlinger a felszólításra kijelentette, hogy a titkos politikai levéltárat elégette és már el is küldte a prágai kormánynak lemondását moszkvai követi tisztségéről. A moszkvai német nagykövet ezután Roicekkel, a moszkvai cseh követség mellett működő cseh konzulátus vezetőjével lépett érintkezésbe és átvette tőle a konzulátus iratait.

SAKADATLANUL ÜZÖNLENEK A NÉMET KATONÁK A CSEH TERÜLETEK FELÉ

(LONDON.) (Rador.) A Prágából érkező jelentések szerint két nap óta megszakítás nélkül érkeznek a német csapatok a volt cseh fővárosba. Politikai és katonai körökben ezt a nagyarányú csapatszállítást nyugtalanossággal nézik, mert véleményük szerint bármennyire is szükséges a megszállott Cseh- és Morvaországban a rend helyreállítása és megszüntetése, a Prágába már eddig szállított katonai erők létszáma messze felülmúlja a szükségesnek látszó karhatalom létszámát.

ZÁRLAT A ZSIDÓ BANKBETÉTEKRE

(PRÁGA.) (Rador.) A Havas jelentése szerint a zsidó lakosság bankbetéteire szigorú zárlatot rendeltek el.

MEMELBŐL MENEKÜL A ZSIDÓ LAKOSSÁG
(MEMEL.) (Rador.) A Havas jelenté, hogy a városban a legtöbb házon a litván zászló leng. Csak elvétve látható horogkeresztű, lobogó. Az utóbbi napok alatt a zsidó lakosság sietve hagyta el Memel vidékét. A diétának március 25-ére kitűzött ülése előrelátólag nagyon rövid lesz.

NEURATH AZ UJ CSEH-MORVA BIRODALMI HELYTARTÓ
(BERLIN.) (Rador.) Hivatalos jelentés szerint Hitler kancellár von Neurath-ot Cseh- és Morvaország birodalmi helytartójává nevezte ki Prága székhellyel. Az új tisztsége mellett von Neurath báró megtartja eddigi államminiszteri tisztségét és továbbra is elnöke marad a titkos tanácsnak. Hitler vezér és kancellár egyidejűleg Karl Hermann Frankot, a szudéta-vidékek kerületi főnökhelyettesét államtitkári rangra emelte.

AZ AMERIKAI POSTAI KÜLDÉMÉNYEK SORSA

(WASHINGTON.) (Rador.) Farley amerikai postaiügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében az összes csehországi rendeltetésű postaküldemények továbbítását beszüntették. A feladott leveleket és csomagokat visszaszolgáltatják a feladóknak, akik valóban nem számíthattak arra, hogy Cseh- és Morvaország területét ilyen váratlan gyorsasággal szállja meg és kebelezi be.

PADEREWSKY TILTAKOZÁSA
(CSIKÁGÓ.) (Rador.) Ignac Paderewsky, Lengyelország volt köztársasági elnöke, a kiváló zongoraművész, levelet intézett Benes Eduarhoz, Csehország Amerikában élő volt elnökéhez, amelyben „tiltakozik” Csehszlovákia megszüntetése ellen.

CSEH MENEKÜLTEK A LENGYEL HATÁRON

(VARSÓ.) (Rador.) A Havas jelentése szerint öt vagon fegyver és lőszer érkezett Sianki határállomásra. Ugyanekkor jelentik azt is, hogy több cseh menekültekkel zsúfolt vonat érkezett a lengyel határra. Lembergben Bartel volt lengyel miniszterelnök feleségének elnöklétével bizottság alakult a politikai menekültek segélyezésére.

RENDKIVÜL ANGOL MINISZTERTANÁCS

(LONDON.) (Rador.) Tegnap rendkívüli ülésre hívták össze az angol minisztertanácsot. Chamberlain, akinek Birminghamban kellett volna maradnia, visszatért Londonba, hogy a minisztertanács elnököljön.

HITLER BERLINBE UTAZOTT

(BÉCS.) (Rador.) Tegnap reggel 10 óra 30 perckor Hitler vezér és kancellár vonaton elutazott Bécsből. A DNB ügynöksége jelentése szerint a vezér va sárnap estére várják Berlinbe, ahol nagyarányú ünnepeket készítenek elő.

KÁRPÁTALJA TELJES MEGSZÁLLÁSA

(BUDAPEST.) A Rador távirati iroda azt az illetékes forrásból származó hírt közli, hogy a magyar csapatok Kárpátalját teljesen elfoglalták.

(BUDAPEST.) (Rador.) Horthy Miklós, Magyarország kormányzója szombaton reggel a kárpátaljai frontszakaszra érkezett és mint a magyar honvédség főparancsnoka megtekintette a magyar csapatok által elfoglalt területeket.

HALIFAX TÁRGYALÁSA A KÜLFÖLDI DIPLOMÁTÁKKAL

(LONDON.) (Rador.) Lord Halifax angol külügyminiszter tegnap megbeszélést folytatott Amerika, Franciaország és Szovjetország londoni nagyköveteivel. Az angol külügyminiszter ez után Diercksent, Németország nagykövét fogadta kihallgatáson.

ZSIDÓELLENES TÜNTETÉSEK

(MORAVSKA OSTRAVA.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a német megszállás után a városban nagyarányú zsidóellenes tüntetések kezdődtek. Felsőbb hatósági intézkedésre az izleteken fel kell tüntetni: Cseh vállalat. Német vállalat, vagy pedig Zsidó üzlet. A legtöbb kávéházban a következő szövegű táblákat helyezték el: „Zsidókat itt nem tűrünk meg.”

A KIVÉTELES FELHATALMAZÁSRÓL SZÓLÓ JAVASLAT TÁRGYALÁSA

(PÁRIS.) (Rador.) A képviselőház ülését szombaton reggel 9 órakor nyitották meg Herriot elnökletével. A miniszterek közül Bonnet és Reynaud voltak jelen. A kormány előterjesztést tett, hogy a képviselőház azonnal kezdje meg a kivételes felhatalmazásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Jemmi Schmidt, a pénzügyi bizottság előadója emlékeztetett arra, hogy mi van azzal a törvényjavaslattal, amely a nemzetvédelmi célokat szolgáló munkák részére szükséges anyagi fedezet előteremtéséről intézkedik. Reynaud miniszter válaszában kijelentette, hogy a nemzetvédelmi célokat szolgáló termelés részére szükséges fedezet emelni kell. Legelső teendője a kormány az, hogy meggyorsítsa az elsőrendű szükségleti anyagok gyártását, illetve ezeknek megfelelő mennyiségben való tartalékolását. További teendő az, hogy a nemzetvédelmi célokat szolgáló fizemekben a munkaidőt felemeljék. Végül az előadó kijelentette, hogy a vonatkozó törvényjavaslatot a bizottságban 26 szavazattal 17 ellenében megszavazták.

Utolsó kísérlet a békés megoldásra

Bergeerry a frontharcosok pártjának nevében bejelentette, hogy helyesli Daladier magatartását. Elengedhetetlenül szükséges, hogy Franciaország a legsürgősebben felkészüljön minden eshetőségre és olyan eszközökkel rendelkezzen, amelyek szükségesek Franciaország területének és nemzeti létének megvédésére. Csatlakozik azokhoz, akik szükségesnek tartják az összes francia erők összesítését. Mindnyájan egyetértünk abban, hogy véget kell vetni a genoviaiak hegemoniára törő kísérleteinek. Ele, bírálathoz részese Hitler magatartását, aki a legutóbbi eseményeknél átlépte a korrektség határait és katonailag megszállta nemcsak Cseh- és Morvaországot, hanem Szlovákia és Kárpátalja egy részét is. A közép- és kelet-európai hatalmaknak Franciaországgal és Angliával közösen kell megtalálniuk azokat a módokat és eszközöket, amelyek megállítják a német hegemonia továbbterjedését. Végül utalt arra, hogy Franciaországnak utolsó kísérletet kell tennie az európai békés megegyezés létrehozására és ha ez nem sikerülne, fel kell készülnie a győ-

Chamberlain Hitlerre hárít minden felelősséget

(LONDON.) (Rador.) Az angol lapok részletesen foglalkoznak a nemzetközi eseményekkel és méltatják Chamberlainnak birminghami beszédét. A Daily Telegraph megállapítja, hogy Chamberlain Hitlerre hárított át minden felelősséget a müncheni egyezmény sikertelenségéért. Ilyen körülmények között Anglia eddigi magatartását, amelynek első következménye a müncheni egyezmény, illetve a békére törekvő politika teljes csődje volt, gyökeres felülvizsgálat alá kell venni. Az eddig követett gyengeségi politikának az eredménye az volt, hogy Hitler egyszerűen túltette magát a müncheni megállapodáson és Nagybritániának ebben a gyengeségi politikában csak az az érdeme van, hogy a maga részéről öszintén törekedett békére.

A lap szerint Chamberlain az egész nép méltatlankodásának és megdöbbenésének adott kifejezést afölött az eljárás fölött, amellyel a nemzetközi bizalmat rendítették meg és amellyel a cseh szlovák államot megsemmisítették. A Daily Mail követeli a kötelező katonai szolgálatnak azonnali bevezetését, mert Anglia nem bízhat tovább az ígéretekben, hanem csak a tényleges erőben és Angliának most éjjel-nappal dolgoznia kell, hogy behozza a fegyverkezésre elmulasztott időt. A News Chronicle elértékelte a megállapítást, hogy Chamberlain volt az első, aki megette a szükséges lépéseket, hogy az erők egyesítésével Hitler további előretöré-

SULYOS BIRÁLAT A javaslatához elsőnek Henry Kerrillys szólalt fel és kemény bírálathoz részesítette a kormányt. A szélsőjobboldali képviselő véleménye szerint Münchenben sulyos hibát követtek el. Ezért a maga és a pártja részéről nem adhat teljes felhatalmazást olyan kormányfőnek, akik ilyen sulyos tévedést követtek el. Vádolja a kormányt, hogy a francia légi haderő elégtelen és a légi támadások elleni védekezés megszervezése tökéletlen. Keményen elítéli egyes lapoknak azt az eljárását, hogy valóságos propagandát fejtettek ki Németország javára. A felszólaló ezután ismertette a legutóbbi nemzetközi külpolitikai eseményeket és a közép-európai helyzetet. Véleménye szerint a veszély óráról-órára fokozódik. Felveti azt a kérdést, vajon az az államcsíny és erőszak, amely most Csehszlovákiában zajlott le nem fog-e megisméltódni Hollandia és Svájc ellen? Olaszország területi igényei egyre nyomatékosabban nyilvánulnak meg Franciaországgal szemben. A régmúlt és közelmúlt hibái miatt, amelyek közül a legtragikusabb Münchenben történt, az egész világ az aggodalom óráit éli, — fejezte be beszédét Kerrillys.

Utolsó kísérlet a békés megoldásra

BIZALOM DALALIERNEK A felszólalásokra Daladier válaszolt és megcáfolta Kerrillys állításait. Louis Marin megállapítja, hogy Daladier meg erősítette decemberi kijelentését, amely szerint: „Nem adunk át egyetlen területet sem.” és ezért a maga részéről teljes bizalommal viseltetik Daladier személye és politikája iránt. A baloldali demokrata párt egyik képviselője kijelentette, hogy minden német győzelem egyúttal Olaszország győngítését is jelenti és Franciaországnak Olaszországhoz való közeledésére sohasem volt kedvezőbb az alkalom, mint éppen most. Hangsúlyozta, hogy a képviselők többsége bizalommal van Daladier személye és politikája iránt és valamennyien azt szeretnék, hogy helyredljon az a testvéri viszony Franciaország és Olaszország között, amely a világháború alatt kapcsolta össze a két nagy nemzetet. A vita végén Daladier felvetette bizalmi kérdést és a képviselőház 334 szavazattal 258 ellenében bizalmat szavazott Daladiernek és kormányának, elutasítva Kerrillys bizalmatlansági indítványát.

Chamberlain Hitlerre hárít minden felelősséget

sét megállítsa. A Manchester Guardian Lord Greynek az 1914. évi augusztus 4-én elmondott beszéde óta Anglia egyetlen minisztere sem használt olyan éles hangot, mint most Chamberlain kénytelen volt használni. Hitler eljárását az angol miniszterelnök olyannak miősítette, amilyenre még nem volt példa az államfők egymásközötti viszonyában. A régi politika meghalt és Angliának teljesen új utat kell követni most, fejezi be cikkét a lap.

A BERLINI FRANCIA NAGYKÖVET ÁTADTA A DEMARSOT

(BERLIN.) (Rador.) Coullondre, Franciaország berlini nagykövete szombaton reggel átadta a német külügyminiszteriumnak országa tiltakozó jegyzékét. Sir Neville Henderson, Anglia berlini nagykövete hasonló demars átadására kapott kormányától utasítást. Az angol nagykövet tájékoztatni fogja a német kormányt arról is, hogy Anglia a maga részéről a legutóbbi csehszlovákiai eseményeket olyanoknak minősíti, mint amelyek teljesen megszüntették a világ béke biztosítása érdekében kötött ezvezménynek hatályát. Az angol kormány az a felfoása, hogy a Cseh-szlovákiában bekövetkezett változásoknak nincsen semmi jogi alapjuk.

34 HATOTT, 114 SULYOS SEBESÜLT

(BUDAPEST.) A magyar királyi honvédség vezérkarának hivatalos jelentése szerint Kárpátalja területének a magyar csapatok részéről történt

megszállása befejezést nyert, a magyar csapatok minden irányban érték a régi határokat. A megszállt területen szombaton déltől kezdve a katonai közigazgatás lépett életbe. A birtokba vett területen a zavargó elemek megtisztítása folyamatban van. Az eddig lefolyt ütközetek során a magyar királyi honvédség vesztesége 34 halott és 114 sulyos sebesült. Kárpátaljai szemleuton levő Horty Miklós kormányzó szombaton meglátogatta a honvédség sebesültjeit.

AZ AOSTAI HERCEG LESZ SPANYOLORSZÁG KIRÁLYA?

(RÓMA.) Az Evening Standard jelentése szerint az aostaj herceg látogatást tett Mussolininál. A hercegnek a Ducenál való találkozását a lap azzal indokolja, hogy ő lesz az újjászervezendő Spanyolország királya. Olasz körökben erre a lapjelentésre azt jegezték meg, hogy az Evening Standard hírei inkább szenzációsak, mint a való ténynek megfelelőek.

CIANO KIHALLGATÁSON VOLT PIUS PÁPÁNÁL

(RÓMA.) Ciano gróf külügyminiszter és a pápai koronázáson részt vett olasz küldöttség tagjai tegnap kihallgatáson voltak XII. Pius pápa Őszent-ségénél. A kihallgatás több, mint félóra hosszat tartott és rendkívül zivárgó légkörben folyt le. A pápai kihallgatás után Ciano külügyminiszter Maglione vatikáni államtitkárt kereste fel és vele hosszas tanácskozást folytatott le.

A KÜLFÖLD HELYESLI ROMÁNIA MAGATARTÁSÁT

(LONDON.) (Rador.) A Reuter távirati iroda diplomáciai szerkesztője hangsúlyozza azoknak az intézkedéseknek nagyfontosságát és jelentőségét, amelyeket a péntek este megtartott román koronatanács hozott, az ország érdekeinek megvédésére és megalapozásának ad kifejezést a történetek felett. Hangsúlyozza annak a ténynek nagy jelentőségét, hogy az ország összes vezető személyiségei egységesen támogadják a kormányt a helyzet megoldásában.

NÉMET CÁFOLAT ROMÁNIAVAL KAPCSOLATOSAN

(BERLIN.) Német hivatalos körökben a leghatározottabban megcáfolják azt az ellenőrizhetetlen forrásból elterjedt hírt, mintha Németország ultimátumot küldött volna Romániának. Német hivatalos körökben hangsúlyozzák, hogy ez a hír minden komoly alapot nélkülöz, Németország és Románia kapcsolata a legszívélyesebb, amit az is igazol, hogy Bucurestiben jelenleg nagyfontosságú gazdasági jellegű tárgyalások folynak a német és a román szakértők között. A német cáfolat hangsúlyozza, hogy minden ezzel ellenkező híresztelés nem egyéb, mint célzatos kűtmérgezés, a nemzetközi béke kialakulásának megnehezítésére irányuló törekvés.

MEGSZIGORITJÁK A PALESTINAI BEVÁNDORLÁST

(JERUZSÁLEM.) (Rador.) A palesztinai kormány a Londonban megtartott kerekasztal-konferencián angol részről előterjesztett javaslat alapján elhatározta, hogy megszigorítja a Palesztinába való bevándorlás feltételeit és ellenőrzését. Azok a tisztviselők, akik a Palesztinába érkezők iratainak és személyének megvizsgálására rendelkeznek meghívatással, a folyó év április elsejétől kezdve rendőrhatalom jogkörrel fognak rendelkezni.

A BOLGÁR MINISZTERELNÖK ANKARÁBAN

(ANKARA.) (Rador.) A török kormány pénteken este vacsorát adott Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök tiszteletére Refik Sajdan miniszterelnök a vacsora folyamán felköszöntőt mondott, amelyre a bolgár miniszterelnök válaszolt és utalt a török és bolgár nép között fennálló barátságos viszonyra, amelyet a jövőben még jobban megszilárdítani óhajtana.

Volosin mondotta:

Kárpátalja kérdése még nem nyert megoldást és a nagyhatalmaknak lesz mondanivalójuk...

Temesvárra utazott Kárpátalja volt miniszterelnöke

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Volosin apát, Kárpátalja volt miniszterelnöke Szatmáron, Nagybányán és Désen keresztül pénteken este Máramarosszigetről Kolozsvárra érkezett. Volosin volt miniszterelnök, a nemzetközi figyelem közepontjába került legutóbbi eseményeknek egyik főszereplője, a kolozsvári Astoria szállodában szállt meg, ahol megérkezése után azonnal lepihent. Mi chailo Bisaha soffőr és Stepan kisérői a Park szállóban bérlelték szobát. A határról az utat gépkocsin tették meg. Az autó cseh gyártmányu. A számtábláján C. S. (Csehszlovákia) állt, de azt már fekete festékekkel átfestették.

FOKOZOTT ELŐVIGYÁZATOSSÁG

Volosin volt ruszin miniszterelnök el len — amint azt bukaresti Rador jelen tés is megerősítette — Máramarosszige ten egyik ugyancsak rutén menekült merényletet kísérelt meg. Bizonyára ennek tulajdonítható, hogy a kolozsvári állambiztonsági hatóságok fokozott elővigyázatossági intézkedéseket foga natosítottak és a legmesszebbmenő óva tossággal ügyeltek a volt ruszin kor mányfő épségére. Volosin váratlan Kolozsvárra való érkezése természetesen nagy feltűnést keltett és az újságírók már pénteken este és szombat délelőtt is több kísérletet tettek, hogy az új vi látortételeme érdekes államférfiát nyi latkozzatással bírják, de — eredmény telenül.

NYILATKOZIK VOLOSIN APÁT KÁRPÁTALJA VOLT MINISZTERELNÖKE

Szombaton délelőtt minden tartózkodás ellenére mégis alkalmunk volt rövid beszélgetést folytatni Ruszinszko volt miniszterelnökével. Volosin fekete polgári ruhában jelent meg a sajtó képviselői előtt és mindössze csak lila mellénye emlékeztetett magas papi rangjára. Különben alacsony, zömök ember, ki 63 évének ellenére teljes testi frissességének birtokában maradt. Feketekeletes szemüvege mögül az államférfi tekintete sikkolt végig az újságírók csoportján. Majd pedig magyar nyelven így szólalt meg:

— Az urak bizonyára nyilatkozatot akarnak tőlem?

— Mindnyájunknak ez az óhaja — feleltük.

— Kétnapos utazás után érkeztem Kolozsvárra — kezdte nyilatkozatát Volosin volt miniszterelnök. — Az események nagyon váratlanul következtek be és ellentétben állanak azokkal a biztosítékokkal, amelyekkel a külföld, de különösen Németország részéről rendelkezünk. A cseh és a ruszin hadsereg egységes volt. A cseh hadsereg pedig a német hadsereg részévé vált, az a cseh hadsereg, amelynek a ruszin hadsereg is egyik alkotórésze volt. Teljesen magunkra maradtunk. Német tanácsra azután elhagytuk Kárpátalját és Romániába jöttünk. Mit tehetünk vol na más, hiszen még elképzelni is lehetetlen, hogy két nap alatt ellenállásra képes hadsereget szervezzünk. Most diplomáciai uton próbálom megkeresni igazunkat.

— Önök bizonyára külföldi segítségre támaszkodtak, amikor kikiáltották Kárpátalja függetlenségét? — vetette fel a kérdést az újságíró.

— Természetesen — válaszolt Volosin.

— Hová utazik Kolozsvárról, kegyelmes uram? — hangzik el az újabb kérdés.

— Temesvárra.

— Hol szándékozik véglegesen letelepedni, nagyméltóságod?

— Ezent még nem tudom — vonta fel a vállát — Talán Amerikában, talán Bécsben...

— Hogyan látja a jövőt, kegyelmes uram?

— Ki látja a jövőt? Ez a kérdés európai viszonylatban is nagy kérdőjel még — fejezte be nyilatkozatát Volosin.

Volosin valószínűleg Kolozsvárra lesz mondanivalójuk

Volosin apát, Kárpátalja volt miniszterelnöke Kolozsvárról való elutazása kor a következő nyilatkozatot adta a Rador távirati iroda munkatársának:

— Romániában barátságosan fogadtak. Elég kényelmesen utaztam Máramarosszigetről Kolozsvárra. Tehetetlen szemtanuja voltam népem tragédiájának. Minden oldalról csak ígéretek kaptam, hogy békében élhetünk. Ezek az ígéretek azonban csak üres fogadkozások maradtak.

— Azt hiszem, hogy Kárpátalja kérdése még nem nyert megoldást és népemnek és a nagyhatalmaknak még

sem, Ruszinszko volt első minisztere.

Volosin apát utazás után már el is utazott Kárpátalja egyúttal Erdély fővárosából. Temesvárra fel vette útját, de a keringő szerint ellentétben nyilatkozott, hogy Jugoszláviába szándékozik elutazni.

Volosin apát utazás után már el is utazott Kárpátalja egyúttal Erdély fővárosából. Temesvárra fel vette útját, de a keringő szerint ellentétben nyilatkozott, hogy Jugoszláviába szándékozik elutazni.

A nyilatkozat után Volosin és kísérei Temesvárra utaztak, ahol néhány napig fognak tartózkodni. Volosin egyik kísérlőjének kijelentése szerint Kárpátalja volt miniszterelnöke Jugoszláviából Londonba utazik és nem látzik ki zártnak, hogy véglegesen valamelyik katolikus kolostorba vonul vissza.

Ülést tartott a Magyar Népközösség szervező bizottsága

A magyarság összes jogos ügyében eljár a Népközösség vezetősége a kormányval

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Február 18-án az Erdélyi Gazdasági Egylet székházában dr. Szász Pál, az EGE elnöke és a Front igazgatósági tagjának felkérésére dr. gróf Bánffy Miklós, a Front igazgatósági tagja, gr. Teleki Ádám, Mikó László, dr. Konopi Kálmán, dr. Gyárfás Elemér, Szabó Béni, br. Jósika János és dr. Mikó Imre, a NUF Magyar Alosztályának tanácsstagjai részvételével értekezletet tartottak. Betegség miatt távollétüket kimentették br. Szentkeresztly Béla és gr. Teleki Ernő.

Ez alkalommal szönyegre hozták a romániai magyarság összes gazdasági kérdéseit. Részletesen megtárgyalták a gazdasági problémákat és elkészítették a munkabeosztást és a Front magyar tanács tagjai felosztották maguk között az egyes munkaterületeket. Dr. Szász Pál irányítása mellett minden egyes gazdasági kérdésnek külön bizottságot szerveztek, mely be belevonják a magyarság legjobb szakembereit. Ezeknek a bizottságoknak az élén, mint alelnök a Front egyes tanács tagjai fognak állani.

A Magyar Népközösség szervező-bizottságának ülése

A Romániai Magyar Népközösség 1939. február 11-én tartott alakuló értekezletén kiküldött bizottság március 18-án délelőtt tartotta meg első összejövetelét a kolozsvári Magyar Kaszinó helyiségében. Az értekezleten megjelent Bánffy Miklós elnök és dr. Szász Pál, a Nemzeti Újjászülés Arcvonalának igazgatósági tagjai, dr. Gyárfás Elemér, br. Jósika János, Konopi Kálmán, dr. Mikó Imre, Mikó László, Szabó Béni és gr. Teleki Ádám, a Nemzeti Újjászülés Arcvonalának magyar tanács tagjai, továbbá Albrecht Dezső dr. Ferencz József, gr. Haller István, dr. Jelen Gyula, Koós Károly, dr. Tusa Gábor és gr. Tholalagi Mihály bizottsági tagok. Fodor József helyett a bányászati magyarságot dr. Páll György képviselte.

Bánffy Miklós elnöki megnyitójában vázolta azokat az intézkedéseket, amelyeket a február 11-iki értekezleten kapott ideiglenes megbízás alapján időközben fogantatosított. Legelső kötelességének tartotta a kolozsvári Központi Iroda létesítését, amelynek vezetésére dr. Grois Lászlót kérte fel. Ezzel párhuzamosan Bukarestben is megfette a szükséges lépéseket a Magyar Népközösségi iroda felállítására, amelynek vezetését dr. Mikó Imrere bizta.

— Kik vezeték az alosztályokat?

A Népközösség hármas munkakörének megfelelően a Közművelődési osztály élére br. Jósika Jánost, a Közgazdaságra dr. Szász Pált, a Szociálisra Koós Károlyt kérte fel. Az egyes szakosztályok kere-

tein belül minden odatarozó fontosabb kérdésnek külön előadója lesz. A Közművelődési szakosztály keretében az iskolai ügyeket az egyes egyházak előadói fogják referálni. A kulturális egyesületekkel a kapcsolatot br. Kemény János előadó tartja fenn. A Dalosszövetség ügyeit dr. Inczedy-Jokssman Ödön, a sportügyeket Mártafi Lajos, az erdélyi magyar színművészet ügyeit dr. Jelen Gyula, az irodalmi ügyeket pedig Tamási Áron fogja közvetlenül Bánffy Miklós elnökkel karöltve képviselni.

A gazdasági szakosztályban az EGE ügyeit Telegdy László, a hitel és kereskedelem ügyeit gr. Teleki Ernő, a közigazdasági statisztika elkészítését Vita Sándor vállalta. Az iparossági kérdések irányítására Szabó Bényt kérte fel, mivel azonban ő távol él a Központtól, gr. Teleki Ádám fogja őt itt helyettesíteni.

A szociális szakosztálynál Koós Károlyt Albrecht Dezső fogja helyettesíteni.

A Népközösség jogi tanácsadójául dr. Tusa Gábort kérte fel.

Az egyes magyar közületek, intézmények, egyletek és egyházi szervezetek mindannyian fentartják a maguk önállóságát, a maguk munkáit saját területeiken folytatják és a Népközösségi központban vezetői vagy referenseik által nyernek képviseletet. Ezek szemellett tartásával javasolta, hogy az újonnan felkért előadókat is vonják be a bizottság tanácskozásába, továbbá egészítse ki magát a bizottság gr. Bethlen Bálint, dr. Kolumbán József, Markovits Kálmán, dr. Párecz Béla, dr. Sebesi János, dr. Doós István és gr. Teleki Béla személyével.

Ezután dr. Gyárfás szólt fel és hangsúlyozta, hogy a február 11-iki értekezlet Bánffy Miklósról bízta munkatársai kiválasztását és a Népközösség meg szervezésével járó felelősséget, amit semki sem vállalhat át és ezért az előterjesztett névsorra! szemben az értekezletnek nem lehet más álláspontja, mint hogy tudomásul vegye azt, ami meg is történt.

Az elnök átérzi a felelőség súlyát

Az elnök ismételt hangsúlyozta, hogy teljes mértékben átérzi a kormány és a magyarság szemben vállalt felelőségének súlyát és a romániai magyarság érdekében vállalja annak minden következményét. Ezután a bizottság újonnan megválasztott tagjai elfoglalták helyüket és dr. Grois László ismertette a beérkezett alapszabály-tervezeteket, nevezetesen dr. Kálnok János, illetve a bányászati tagozat tervezetét, Koós Károly, Tamási Áron, Vásárhelyi Z. Emil és Albrecht Dezső javaslatát, továbbá egy Tushádról beérkezett és 34 aláírással ellátott emlékiratot.

A Bányászati elkesen csatlakozott Utána dr. Páll György számolt be arról a nagyszabású szervező munkáról, ami az elmúlt hónap folyamán a Bányászati elkesen zajlott, ahol a magyarság és elsősorban a munkástámogatók legnagyobb lelkesedéssel fogadták a Magyar Népközösség gondolatát és igen jelentékeny pénzügyi nyomatot is ajánlottak meg annak céljaira. Elnök, mint követendő példát jelentette a Felszeghy András csapói földbirtokos névvel megnyilatkozását, aki 16 ezer lejt ajánlott fel a Népközösség céljaira.

Bizonyos elvi kérdések megvitatása után az értekezlet az alapszabályok tervezetének megszerkesztésére dr. Kolumbán Józsefet, dr. Soós Istvánt és dr. Tusa Gábort jelölte ki.

Bánffy Miklós elnök előterjesztésére a bizottság elnöki tanácsot küldött ki, abból a célból, hogy Romániának minden magyarlaktá vidéke állandó kapcsolatot tartson fenn a Népközösség központjával. Az elnöki tanácsban a három szakosztály vezetője mellett gr. Bethlen Bálint, dr. Gyárfás Elemér, gr. Haller István, dr. Kolumbán József, Markovits Kálmán, Purgly László és gr. Teleki Ádám foglalnak helyet.

A bizottság végül letárgyalta azokat a legfontosabb kérdéseket, amelyeket a Népközösség vezetői a kormány előtt már képviseltek. Ezek: a névelmény, tisztviselői elbocsájtások, az állami iskolák magyar tagozatai, az állampolgársági ügyek, a nyugdíjasok kérdései, a nyilvánossági jogot nélkülöző felekezeti iskolák ügyei. Elhatározta, hogy ezeknek ügyében az eljárást tovább fogja folytatni.

Középeurópai repülő és halmozott repülő repülő nagy

Teuciból jelenti a Rador: Szombaton reggel három Flit-típusú repülő gép, gyakorlatot a repülőtér fölött, miközben két repülőgép összeütközött. Az összeütközés következtében a 67. számú repülőgép, amelyet Tudu Pere őrnagy vezetett, elvesztette egyensúlyát és vezetője 30 méter magasból lezuhant a gépből. A szerencsétlen törzisziszt össze tört tagokkal holttan maradt a helyzinen. Pillanatok múlva a gazdátlanul maradt repülőgép is lezuhant és darabokra tört.

POZSONY FELÉ EGYELŐRE

NEM INDITANAK GABONÁS HAJÓKAT. Brailából jelentik. A középeurópai rendeltetű gabonaszállítványok behajózását beszüntetik. A dunai kikötőkben számos hajó tartózkodik gabonával megrakodva és pozsonyi rendeltetéssel. Ezek a hajók mindaddig nem indulnak utnak, amíg a nemzetközi helyzet nem tisztázódik.

Tesztelés

Csak két ligabajnoki mérkőzést halasztott el a labdarugószövetség. Bukarestből jelentik: A román labdarugószövetség tegnapi ülésén foglalkozott a ligabajnokságban szereplő egyesületeknek azzal a kérésével, hogy a vasárnapra kitűzött fordulót halassa el. A szövetség nem találta indokoltnak az összes mérkőzések elhalasztását és csak a NAC—Jiul és Vulturii—Crai Iovan meccsüket halasztotta későbbi időpontra.

Nem jön a Budafok. Budapestről jelentik: A kolozsvári Victoria megállapodást létesített a Budafoki csapatával husvéti vendégszereplésre. A budafoki kolozsvári szereplése most tárgyalanná vált, mert a magyar belügyi hatóságok nem adták meg a csapat beutazási engedélyét.

Tíz cseh válogatott játékos Romániában. Bukarestből jelentik: A középeurópai politikai fordulat következtében számos cseh játékos külföldre készül. Szó van arról, hogy több neves cseh válogatott játékos Romániában telepszik le, akik különböző egyesületekben helyezkednek el. Bukaresti sportkörökben máris tíz volt cseh válogatott játékos romániai letelepedéséről tudnak.

Itt a teljes asztali tenisz világbajnoki rangsor. Kairóból jelentik: A nemzetközi asztali tenisz-szövetség most közölte hivatalosan az ezévi világbajnokságok végeredményét. A férfiak versenyében: 1 Csehszlovákia 10 pont, 2 Jugoszlávia 9 pont, 3 Anglia 8 pont, 4 Litvánia 7 pont, 5 Románia 6 pont, Egyiptom 5 pont, 7 Franciaország 4 pont, 8 Görögország 3 pont, 9 India 2 pont, 10 Palesztina 1 pont, 11 Luxemburg 0 pont. Hölgyek versenyében: 1 Németország 4 pont, 2 Csehszlovákia 3 pont, 3 Románia 2 pont, 4 Egyiptom 1 pont, 5 Palesztina 0 pont.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETESI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szávanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelleg és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ 1,0 holdas birtok Ocna Mures és Diciosán partin között. Dr. Odestianu Alexandru ügyvéd, Cluj, Str. Reg. Maria 48. (3718)

ELADÓK holdas és nagyobb kertek és szántók és gazdasági épületek, vagy 31 holdas birtok egészben Cluj határában. Dr. Alexandru Odestianu ügyvéd, Cluj, Str. Reg. Maria 48. (3719)

JÓKARBAN lévő fehér, modern mély gyermekocsi eladó. Ért.: C. M. Foch 38. portánál. (3724)

ÁCSOK, TELEKTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE. Olcsó száraz sásfák. **ASZTALOSOK FIGYELMÉBE.** Raktárban lévő I-a. száraz, göcsmentes puha, tölgydeszka olcsó árban. **MINDENNEMÜ TŰZIFA** futányos árban kaphatók: „S. A. TRANSILVANEANA” PERIS telepén Str. Gării 19-a. Telefon: 26-93. (3487)

KERTES ház kedvező feltételekkel eladó. Cal. Lungă 145. Popa Márianál érdeklődni. (3106)

TOLÓKOCST, jókarban megvételre keressünk. Címet kérjük telefon: 2660 leadni. (3640)

EGY gyermekocsi eladó. Értekezni lehet a Morvay cégnél. (3748)

KÜLÖNFÉLEK

NEMET nyelvet bízna sikertel, akadémián és egyetemen is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maria 4., II. emelet, ajtó 3. (3454)

KÖNYVELÉSI TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Calea Regele Ferdinand No. 34. (3456)

IRODÁNAK, orvosi rendelőnek, klubhelyiségnek alkalmas helyiségek augusztus 1-ére kiadók. Str. Saguna 13. Értekezni az Erdélyi Bankban. (2440)

KIADÓ LAKÁS

HÁROMSZOBÁS komfortos lakás május 1-re kiadó. Str. Decebal 3. sz. (T 2022)

LAKÁST KERES

CSINOSAN butorozott különbejáratu szobát fürdőszoba használatával azonnalra keresek. Címetek „Azonnal” jellegre a kiadóba. (3745)

Rádió

HÉTFO, március 20.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, rádióhírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok, a műsor befejezése. 12: Déli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sporthírek, vízállásjelentés. 13,10: Hangverseny. 14,10: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 15,10: Rádióhírek, időszerű anyag. 18: Kezdő művészek. 19: Igy 'Pia' énekel. 19,35: Barbillon hegedűművész és Filionescu zongoraművész. 20: Felolvasás. 20,15: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 22: Hírek. 22,35: Atanezov és Cantacuzino kézzongorás hangversenye. 23: Hírek, vendéglői zene.

Budapest I. 7,45: Torna, hanglemezek, éntrend. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. 13,10: Szimfonikus zenekar. 13,30: Hírek. 14,30: Cigányzene. 15,35: Hírek. 17,15: Diák félóra. 17,45: Hírek. 18,10: Dalkörök. 19: Közvetítés az állami szanatóriumtól. 19,30 Táncezen. 20,15: Előadás. 20,45: Előadás. 21: Emlékest, zenekar. 22,20: Cigányzene. 22,40: Hírek. 23,45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken. 24: Hanglemezek. 1,05: Hírek.

LAPTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE

A kolozsvári VI. hadtest mellett működő sajtóellenőrző hivatal lapunk utján értesíti azokat a kolozsvári lap- és folyóirat-tulajdonosokat, akik a korábban kiadott rendelet ellenére március 16-án és 17-én nem jelentek meg a sajtóellenőrző hivatalban, hogy a lapjaikra vonatkozó adatokat közöljék március 19-én, vasárnap reggel 9-12 óra között, március 20-án, hétfőn pedig déli 12 óráig megjelölhetik és közölhetik a szükséges adatokat. Azoknak a kiadóvállalatoknak a lapjait, amelyeknek képviselője, igazgatója, vagy felelős szerkesztője legkésőbb március 20-án déli 12 óráig nem jelenik meg a sajtóellenőrző hivatalnál (városháza, udvar), többé nem cenzurázzák és lapjuk megjelenése automatikusan felfüggesztést nyer.

Ötmillió lejjel több városi terhet kell viseljen Kolozsvár polgársága

Három felelősség felvételére a város új költségvetése ellen

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A város vezetősége, mint jelentettük, közszemlére tette ki Kolozsvár 1939-40. évi költségvetését, hogy abba a polgárság közül bárki betekintést nyerjen és az esetleg kifogásolt tételek ügyében megtehesse panaszát. A költségvetés felelősségi ideje szombaton járt le és eddig az időpontig

három panasz futott be a város vezetőségéhez.

Az első felelősséget a város tisztviselői nyújtották be. Kifogásolták, hogy a költségvetésben az a szerep a tisztviselői lakbérpótlékok előirányzata.

A város ugyanis eddig minden évben fizetési pótlékot folyósított azoknak a tisztviselőknél, akik nem városi lakásokban laktak. Ezt azonban tavaly belügyminiszteri rendelettel eltörölték. A tisztviselők most azt remélik, hogy panaszuknak a felsőbb közigazgatási fórumok helyt adnak és visszaitélik számukra a jelentős összeget kitevő lakbér illetményt.

Felelősséget jelentett a költségvetés ellen

a városi tanonciskola igazgatóság is.

A város vezetősége a tanonciskola kiadási tételeit jelentősen mérsékelte és ez adott alapot az igazgatóság felelősségére.

beadására.

A harmadik felelősséget a városi állategészségügyi hivatal adta be, amely szintén elégedetlen a részére előírt költségvetési tételekkel.

A város vezetősége a felelősségeket a költségvetéssel együtt a jövő héten felterjeszti a királyi helytartósághoz. Ha a felelősségeket indokoltak találja, úgy utasítja a város vezetőit, hogy a költségvetést a kérésnek megfelelően igazítsa ki.

A költségvetéssel kapcsolatban dr. Bornemisa Sebastian polgármester a jövő héten sajtóankétet tart, amelynek során részletesen megindokolja, milyen szempontok vezették a költségvetés összeállításánál. Különösnek tartottuk, hogy

a sajtó képviselői az ankét előtt nem kaptak engedélyt arra, hogy a költségvetés adataiba betekintsenek.

Annyit azonban sikerült megtudnunk, hogy az új költségvetés bevételi előirányzata

5 millió lejjel haladja túl a tavalyi keretet.

A tavalyi 141.407.655 lejű előirányzatl szemben az új költségvetés végösszege 146.141.602 lej.

Az idén tehát 5 millióval többet kell fizetni Kolozsvár lakosságának.

Letartóztatták az artistant, aki elloptott 250.000 lej értékű platina karkötőt a haldokló urinő karjáról

(BUCURESTI.) Még mindenki előtt emlékeztetés az a borzalmas szerencsétlenség, amelynek áldozata Johanna Lahovari előkelő fővárosi nő volt. Cefalánruhájára, az egyik fővárosi bárban meggyulladt és halálra égett. A nagy lángokkal égő nő látványa óriási riadalmat keltett a zsúfolt mulatóhelyiségben. Csak a rendőrség megérkezése

után derült ki, hogy a borzalmas esetnél valaki lekapcsolta a haldokló nő kezéről a negyedmillió lej értékű platina karkötőt. A rendőrség gyanúja Mária Dumitrescure, a bár egyik alkalmazottja ellen irányult, aki még az este eltűnt. A napokban letartóztatták és előállították az ügyészségre.

Eleven fáklya Csernovic uccáin

(CSERNOVIC.) A Rosiori uccában járőrelők megdöbbenő látványra lettek figyelmesek. Az egyik udvarból sikoltozó nő rohant ki, akinek ruhája és haja lángokban állt. Odarohantak, leszakították róla a ruhát, majd értesítették a mentőket, akik be szállították

a kórházba. Megállapították, hogy Jainna Harasim nevű leánya a petróleumlámpát akarta meggyújtani, de az felrobbant és az égő petróleum a nő ruhájára ömlött. Borzalmas égési sebeket szenvedett.

Veszedelmes betörőbanda garázdálkodik Piskin és Szászvároson

(DEVA-DEVA.) Veszedelmes betörőbanda garázdálkodik a közeli Piski községben. Tegnapelőtt éjjel betörők jártak Bajtánszky Miklós pékmesternek a műhellyel szomszédságban lévő lakásán, ahonnan 80000 lej készpénzt, női aranyláncot, aranyórát és ruhaneműket vittek el. A szomszéd szobában alvó család legnagyobb meglepetésére a betörők olyan csendben dolgoztak, hogy a betörőjárásra nem ébredtek fel. Ugyanazon éjjel betörték Izsák József szabóműhelyébe is, ahonnan nagyjértékű ruházóveteket, félkész ruhákat loptak el. Megkísérelték még betörni Brezdovits Ion piactéri vegyeskereskedő üzletébe is, de az erős védővassal van felszerelve és így az üzletbe nem tudtak bejutni. A csendőrség erőyes nyomozást vezetett be.

fűszerüzletbe törtek be. A csendőrségnek az a gyanúja, hogy itt a betörést ugyanaz a banda követte el, amely Piskin garázdálkodott. A hatóságok széles körben folytatják a nyomozást és remélik, hogy a betörőket rövid időn belül kézrekerítik.

A nyomozás számai Szászvárostra vezettek, ahol tegnap éjjel a Kohn-féle

— **KEDDEN KEZDŐDIK AZ 1936. ÉVBEN SZÜLETETT GYERMEKEK SKÁRLÁT ÉS DIFTERIA ELLENI OLTÁSA.** A főorvosi hivatal közlése szerint folyó hó 21-én, kedden a városban folytatódik az 1936. évben született gyermekek difteria és skarlát elleni védőoltása. A főorvosi hivatal felszólítja a szülőket, hogy gyermekeiket feltétlenül vigyék el a védőoltásokra. Azokat a szülőket, akik nem tesznek eleget a rendelkezésnek, szigorúan megbüntetik.

— **Erkölcstelen merénnyel vádolják a csikszeredai soffort.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: Nagy feltűnést keltett a városban annak híre, hogy Bedő Ákos sofőr a CSC jég hockey csapatának kiváló tehetségű korongozója ellen egy örmester felesége erkölcstelen merénnyel címén feljelentést tett és 150 ezer lej kártérítést követel. Alítólag Bedő Ákos az asszonyt autóján a Tolvajds felé vivő útra vitte és ott az autóban erőszakoskodni kezdett vele. Bedő Ákos tagadja a terhére rótt büncselekményt és a feljelentést zsarolásnak minősíti. Az ügyben a csikszeredai törvényszék már ki is tüzte a tárgyalást.

— **Felhívás Kolozsvár munkás sakkklubjához.** A KMSC sakkklubja ma, vasárnap délelőtt 9 órakor kezdi meg I. és II. osztályú sakkversenyét az Építőmunkás Otthonban. Bénévezési díj I. osztályban 30, II. osztályban 20 lej. Jelentkezni lehet a verseny rendezőségénél délelőtt 9 óráig a helyszínen. Sorsolás megejtése után a versenyek azonnal megkezdődnek. A győztesek Kolozsvár 1939. évi I. illetve II. osztályú „Munkás sakkbajnok” címét nyerik és a két osztály első három helyezette értékes tiszteletdíjakat kap. Az I. osztály első 5 helyezette a II. osztály első 5 helyezetteivel minősítő játszanak, a győztesek szintén értékes díjakat kapnak. A verseny hétköznapokon este 6 órakor kezdődik, vasárnap pedig reggel 9 órakor és azon résztvehet minden munkás és tisztviselő, aki valamely szakmai szervezetnek tagja. A résztvevők nagy számára való tekintettel a vezetőség kéri a játékosokat, akiknek sakktablájuk van és bábukkal rendelkeznek, hogy azokat magukkal hozni sziveskedjenek.

— **Veszett kutya megharapta és meghalt a hatéves kisfiú.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: A közeli Csiktapolca községben Dani Máttyás hatéves kisfiát nemrég a halántékán egy kóbor kutya megharapta. A fiúcskát azonnal beszállították a kolozsvári Pasteur intézetbe, ahol megállapították, hogy a kutya veszett volt. A szerencsétlen gyermek pár nappal később meghalt. A fiúcskát most temették el Csiktapolcán, ahol nagy részvét nyilvánult meg a gyászoló szülők iránt, akiknek kislányuk is súlyos beteg fekszik a csikszeredai kórházban.

— **Sorozás Csikszeredán.** Csikszeredán is megtörténtek a sorozások. Már március 15-én sorozták az 1918 évben született csikszögödi, csikszentkirályi, csikszentimrei községi ifjakat, viszont 16-án a csikszeredai csiksomlyói és a csiktapolcaiakra került a sor.

— **Huszonöt méteres szakadéka zuhant a részeg ember.** Constantából jelenti: Wilhelm Martin Cascioarele községbeli lakos nagyobb összegű pénzt vitt magához, hogy a szomszédos községben földet vegyen. Zsebében 20.000 lejű el is indult, de előzőleg betért a kocsmába, ahol nagyobb mennyiségű szezst ivott. Késő éjjel, hóvihárban, italos fejjel megindult, de utközben azt gyanítván, hogy üldözik és ki akarják rabolni, szaladni kezdett és belezuhan az út mellett elhúzódó kőbánya egyik 25 méteres szakadékaiba. Fia indult órák múlva keresésére. Haldokolva talált reá, de még volt annyi erő benne, hogy elmondja szerencsétlenségének részleteit. Beszállították a kórházba, ahol kiszendvedt.

— **Elgazolta a személyvonat a parasztszekeret.** Bacauból jelenti: Tegnap este 10 órakor Ion Alecu Popovici 40 éves Lungam községbeli földműves kétlova szekerevel hazafelé igyekezett. A város szélén vasúti vonal sorompója állta útját, amelyet felemelt, majd pedig felült szekereire és keresztül akart hajtani a síneken. Ekkor érkezett az átjáróhoz a Roman felől jövő 5004. számú személyvonat, amely szétzúzta a szekeret, halálra sebesítette a két lovat, Popovicit pedig a töltés mellé dobta. Súlyos állapotban szállították be a kórházba, életbenmaradásához kevés a remény.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Ötvenéves az Eiffel-torony

Mel: „Száz méterrel magasabb jobb lett volna!”

Eiffel-torony ötvenéves... 1889. március elsején avatták fel kétévi építés után.

Néhány kevésbé ismert részlet a toronyról: építési költsége 6,500.000 frankra rugott. Ez az akkor megalapított tünő összeg busásan megterhelte a francia kasszát, hiszen látogatóit nyolcfrakos vonódij lefizetése mellett mintegy ötvenöt millióra becsülik. Maga a Citron-cég 1925—1933. között évente kétféle egymillió frankot fizetett azért, hogy négy oldaláról óriási villanybetűkkel hirdethesse autógyárát. A torony fontos magassága egyébként nem 300, hanem 307 méter, tizenkét ór és felvonókezelő lakik rajta, közöttük az a felvonóvezető is, aki a csucson levő hatalmas francia lógógót felozgatja, javítja, egyébként nem sok eredményt ér el. Odafent ugyanis olyan rakoncátlan a szél, hogy az agyontépázott „trójkort” három havonként ki kell cserélni.

Akik azt hiszik, hogy Páris lakossága annak idején lelkesedéssel fogadta a torony építési tervét, alaposan tévednek. Eppen ellenkezőleg, ez a „lehetetlen gondolat” általános megdöbbenést, sőt felháborodást keltett. A tudósok kiemelték, hogy Eiffel tévedett, ilyen magas torny felépítése lehetetlenség, hiszen az egész fog roskadni és maga alá temeti az egész városrészt. Az orvosok azzal érveltek, hogy a víznyomásos felvonók, amelyek hét perc alatt viszik fel egy átszállással a kíváncsiakat a csúcshoz, több emberhalál okozói lesznek, mint a tuberkulózis, mert az emberi szervezet nem bírhatja ki ezt a hirtelen légnomásváltozást. Neves festők, szobrászok, esztéták írásbeli beadványt intéztek a városi tanácshoz, érvelés szavakkal követelve, vakartassák le ezt a szörnyűséget Páris egéről, különben a fény fővárosa nem lesz többé a szépség, az összhang megtestesítője és az idegenek egy el fogják kerülni, mint egészségesek a belpoklost...

A városi tanács azonban nem engedett. A Torony épült, igaz, hogy a munkásokat olykor rendőri karhatalommal kellett megvédeni a tüntető tömeg elől és a krinolinok székek, egy-egy jólsikerült bál éjszaka után, kivonultak a szemközti Trocadero-térre lovagjaikkal, mert hátha szerencsésük lesz és „éppen most dől össze” Eiffel ur „tákolmánya”...

Hát nem dőlt össze. Sőt, diadalmasan dacol az idővel. Új esztétika alapja Páris jelképe, az idegenjárás fő vonzóereje lett. Bekerült az irodalomba, a költészetbe. Részemről csak egyetlen dőlényt ismerek, akinek nem tetszett: a budapesti kislányt. Ő azt hitte, az Eiffel-torony épp úgy be van aranyozva tetőtől-talpig, mint a bazárokban árult parányi másai. És nagyon lehangolta, hogy csalódott.

A harmadik emelet kilátójáról pár lépcső vezet fel egy lezárt lakosztályba. Közvetlenül a zászlót alátámasztó vaspózná alatt van egy nagyobbacska szob tükörablakkal, hozzátartozó parányi fürdőszobával és konyhahelyiséssel. Idegenek csak kivételes esetekben hatolhatnak be ide: engem beengedtek, a legidősebb őr: „le Pére Marcel” kíséretében.

Ki, empire íróasztal, zöld selyemmel bevont karszék, pácolt diófaszekrény, körbefutó zöld pámlagok. Itt szeretett időzni, élete utolsó éveiben, Eiffel ur. Akkor már nagyon öreg volt, hiszen kilencvenéves korában halt meg, 1923-ban. Itt fent dolgozgatott emlékiratait; ha kifáradt, ledőlt a zöld pámlagok egyikére, vagy nézte lent, a füstben és ködben, a várost. Mire gondolhatott? Nagy alkotására: a nizzai csillagászati toronyra, melynek kupoláját egy gyermek is könnyen elforgathatja, a budapesti Nyugati pályaudvarra és Margithidra, a szegedi Tisza-hidra,

Izgalom Strassburgban tizenhárom bacillussal beoltott tyúk eltűnése miatt

(PÁRIS-) Lassan, de biztosan tyukré-mület lesz úrrá Franciaországon. Hogy elején kezdjük a dolgot, el kell mondanunk, hogy körülbelül egy héttel ezelőtt a strassburgi Hygieniai és Bakteriológiai Intézetből egy gondatlan tolvaj ellopott tizenhárom tyúkot. Már a szám is milyen rettenetes és baljóslatu.

A tizenhárom tyúk látszólag teljesen jó állapotban volt, az intézet igazgatójának bevallása szerint körülbelül olyan sulyuak és kinézésűek voltak, mint amilyent egy francia császár kívánt minden vasárnapra a parasztlakozók fizekésébe. Ezeknek a tyúkoknak csak az volt a bajuk, hogy tuberkulózis és tífusz baktériumokkal voltak beoltva. A tizenhárom tyúk közül két darabon rákkutatási kísérleteket is végeztek.

Elvész 13 bacillussal beoltott tyúk

A tolvajlásnak híre csakhamar elterjedt az egész városban és első hatásként bezárták a baromfikereskedéseket. A parasztlakozók is hiába hozták fel baromfi-vidékről, a piac nemcsak üres maradt, hanem az emberek még messziről is elkerülték a tyúkok ketrecét.

Senki sem tudja, hogy meddig tart-hat ez az állapot. A tömegfélelemnek az vetne véget, ha a tizenhárom beoltott tyúk szépen beállitana a rendőrségre. De erre egyelőre semmi kilátás nincs. A hatóságok körében pedig nagy vita indult meg, vajjon az ujságok és hírdetések révén figyelmeztessék-e az ügyetlen tolvajt vagy pedig hagyják elaludni az egész esetet. A Bakteriológiai Intézet igazgatójának siránkozása révén azonban mégis a közönség tudomására jutott az eset és így már a titkolózásnak semmi célja sem volt.

Mennyi a tyúk élettartama?

Ezt a nyilatkozatot az erkölcs pártiak nem tartották szerencsésnek, mert azon a véleményen voltak, hogy a tolvajok most már annál inkább nem hozzák vissza a tyúkokat, sőt a professzor tudományos kijelentése még azt a kis lelkiismeretfurdalást is kiölte belőlük, amely egyébként talán jelentkezett volna.

Ezután jött az okvetetlenkedők tá-bora. Ezek egyformán szidták a tudósok meggondolatlan és nagyképu nyilatkozatait, valamint a Bakteriológiai Intézetet, amelynek vezetőségét egyedül kiáltották ki bűnösnek. Miként is lehet ilyen veszedelmes bacillusokat magukbaphordó állatokat felügyelet nélkül hagyni!

Bizony ez súlyos vád volt, miért is a Bakteriológiai Intézet igazgatósága újabb rádióközvényt olvastatott fel. Ez pedig szóról-szóra így hangzott:

— A virulens baktériumokkal beoltott tyúkok lopásával kapcsolatosan elhatározatott, miszerint ezután minden kísérleti állat a jövőben a baktériumos oltásokon kívül kínai tussal is injekciót kap. A kínai tus az izomszövetekben félreismerhetetlen jelt hagy s az ilyen baromfi rögtön megismerhető a bőre alatt hatalmas fekete foltokról. Tehát a jövőben ilyen tintafoltos tyúkot ne fogyasszanak el, mert az fertőző.

Ez elég szép vigasztalás volt a jövőre nézve, de más az élet és más a tudomány. Alig hangzott el ez a rádióbejelentés, egy nappal később Párisban már három gazdasszony is, mikor meg-

Férfiöltöny, felöltők

a legegészségesebb kivitelben és a legolcsóbb árakban.

féligkész öltönyök méret után 8 óra alatt.

Sportnadrágok 325-től feljebb.

WURZEL

férfi-konfekció és uridivat-üzletében. Cluj, Cal. Regele Ferdinand 14., (Meinl kávé-üzlet mellett.)

Multak a napok és a fertőzött tyúkok csak nem kerültek elő. Erre egész Elzász-Lotharingiában emelkedett a libák és pulykák ára. Azonban valamelyik rosszakarátu ujságíró kisütötte azt, hogy a tudósvész vagy a tífuszt a liba a tyúktól is megkaphatja, a pulykáról nem is beszélve. Erre végképp kitört a botrány.

Tetézte a félelmet a Bakteriológiai Intézetnek az az elhatározása, hogy rádióközvetítették az ellopott baromfiakat. Ezt már Párisban is hallották, sőt egész Franciaországban. Elkezdett dolgozni az emberek fantáziája: Szent Isten, hová szóródhatott szét ez a tizenhárom tyúk. Valamit kellett tenni a tömegfélelem levezetésére.

Megindult a sajtókampány. Voltak tudósok, akik tisztos szakállukat és patinás nevüket harcba vitték és teljes határozottsággal hirdették, hogy nem tesz semmit az, ha egy tyúk előzőleg valamilyen bacillust hordott magában, mert a sütés-főzés következtében ezek a virulens bacillusok ugyanis elpusztulnak.

vagy az első felhőkarcolókra, odaát Newyorkban, melyek szintén az ő elvei alapján épültek?... Talán arra, hogy a XIX. század még szélhámosnak és csalónak tartotta, a XX. század pedig „a modern vasépítéssel megteremtőjének” nevezte el?... Lássuk csak, ez az őr, Marcel apó, jól ismerte, ő viselte

gondját idefent, biztosan elbeszélgettek nem egyszer...

Eiffel ur sohasem szól arról, amit csinált — felelte kérdezősködésemmre az őr. Csak egyszer mondta: sajnálja, hogy nem építette a tornyot száz méterrel magasabbra. A lángész: örök kielégületlenség.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogeria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a Str. Regele Ferdinand 59. Dohánytözsdeben. (Reg. betegsegélyzővel szemben)

A forradalmár szerelme...

Párisban az Odeon keresztesződésénél áll egy szobor 1898 óta: Danton szobra. Állítólag ugyanezen a helyen volt a nagy forradalmár háza 1787-ben, itt lakott ezekben a nyugtalan időkben feleségével, Gabrielle Charpentier-vel. Felesége akkor halt meg, mikor sikeres flandriai küldetéséből visszatért. A leg nagyobb öröm közepette csap be a gyász: fájdalma határtalan, mint sebzett oroszlan rohan haza és követeli a holttestet s nem törődve vele, hogy a már nyolc napja eltemetett testen az ényészet jelei mutatkoznak, zokogva öleli és csókolja... Forradalmár típus, féktelen természet s mégis monogám-hajlamu: házaselete egy nyárspolgár házaselete... Néha kimenekül szülőföldje csendjébe s Aris-sur-Aube-i birtokán visszavonulva örül a falusi magánynak. Nagy nőbarát léte nem veti meg a gálans kalandokat, de csak futó viszonyok ezek, egyet kivéve...

Az történt ugyanis, hogy Fülöp orleansi herceg meg akarta nyerni a nagy hatalmi néptribun bizalmát s tudta, hogy nem pénzzel, hanem csak nő-kön keresztül férközhetni hozzá. Nem átalotta saját szeretőjét felhasználni erre a célra. Madame de Buffon nagy áldozatot hozott a trónkövetelő herceg Gabrielle halála után — fájdalma ellenére — már négy hónappal később új ből megházasodik 1793 június 13-án s egy 17 éves fiatal leányt vesz nőül. Igaz, hogy elhunyt felesége akaratóból. Mert ő választotta ki számára még haláloságján a szép, okos, művelt leánykát...

Ezután már teljes erővel veti magát a politika hullámaiba. Feleségét ugyan csak szereti, mert ennek szülei kívánságára egyházilag is megesküszik vele, — persze nagy titokban. Mert ez a véreskezű forradalmár sohasem habozik, ha saját szenvedélyeiről van szó. Hogy a fiatal nő szerette-e a már öregedő és elnehezű Dantont?... A bukás híré közönyösen fogadja s gunyos hangon beszél vetélytársairól, különösen Roberspierre-ről, kit pedánsnak, lelketlennek és férfiatlannak nevez. Hívei még felkeresik visszavonultságában és figyelmeztetik a közelgő végre. Széles mozdulattal nyugtatja meg őket: „Danton alszik? Igen, de majd egyszer fölébred.” És elterelve ezzel a beszélgetést, a természet szépségeiről beszél elragadtatással...

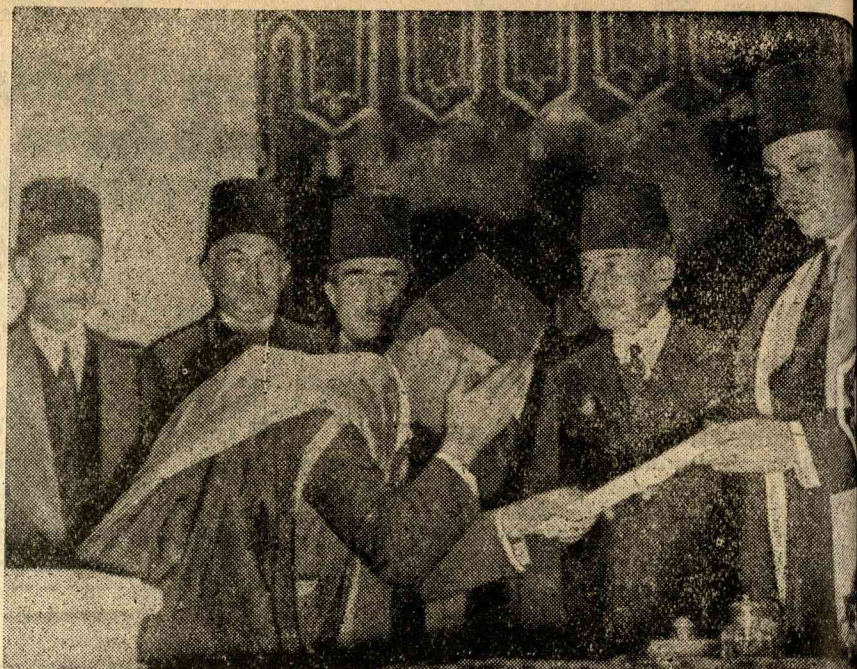
Aztán beteg lesz. De felgyógyulása után október 13-án szabadságot kér s Arcis-sur-Aube-i magányába vonul vissza pihenni, fiatal feleségével. A csendet barátai verik fel: „A Girondiak ellenségeit kivégzik”. Dühösen, kiábrándultan legyint: „Jó hírek nevezitek ezt? Azt mondjátok, gonosztevők voltak? Talán nem vagyunk azok valamennyien? Mind megérdemljük a guillotine-t. Az ő sorsuk a mi sorsunk...”

Jóslata bevált. Germinal tizenkilencedikén özvegyé lett a gyermek-feleség... (I. A.)

— Amerikában nem fogadják udvari bókkal az angol királyi párt. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok külügyi hivatalának szertartás-osztálya Rooseveltné kérdésére hosszú tanulmányozás után azt felelte, hogy VI. György angol király és Erzsébet királyné washingtoni látogatása alkalmából kizárólag a Fehér Házban szokásos társadalmi hágyományok és szabályok követendők, ennél fogva nincsen helye az udvari bóknak, sem pedig az európai udvaroknál szokásos egyéb szertartászerű mély meghajlásnak az uralkodópár üdvözlése alkalmával.

AZ ANGOL KIRÁLY MEGSZEMLÉLI A FÖLDALATTI LÉGVÉDELMI HELYSÉGEKET. VI. György angol király meglátogatta a londoni légvédelmi berendezések egyik földalatti kamaráját. Ehhez hasonlókat most ezer számra készítenek Anglia minden vidékén.

FARUK EGYIPTOMI KIRÁLY A KAIRÓI EGYETEM DISZDOKTORA. A király felavatása után nyújtotta át a többi felavatandó doktoroknak diplomájukat.

DR. TISO JÓZSEF, a független Szlovákia első államfője, aki Hitler segítségével elszakította Szlovéniát a történelmi Csehszlovákiától.

SIDOR BELÜGYMINISZTER, akinek nagyrésze volt az események kialakításában. Hír szerint azonban hamarosan elhagyja helyét.

TUKA BÉLA EGYETEMI TANÁR a szlovák függetlenség régi harcosa, akit annak idején a csehek 15 évi kényszermunkára ítélték és csak nemrég szabadult ki a börtönből.

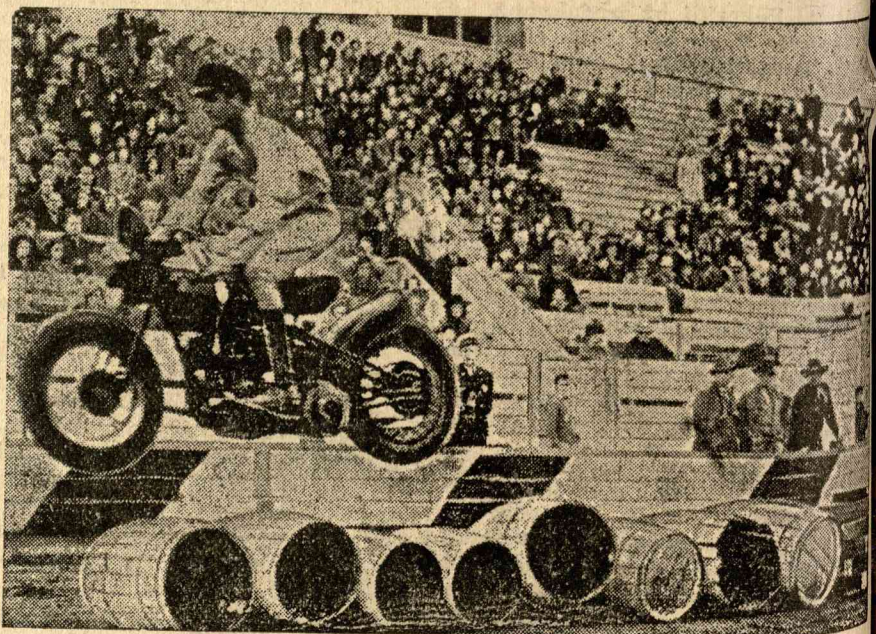
AZ ELSŐ KÉP A FÜGGETLEN SZLOVÁKIA FŐVÁROSÁBÓL. A minisztériumi palota elé a függetlenség kiáltásának hírére hatalmas tömeg gyűlt és harsányan éljeneztek a kormány tagjait.

„GYÖRGYFALVI LAKODALOM“ főszereplői: vőlegény Lukács Ferenc, menyasszony Vajas Kati.

„GYÖRGYFALVI LAKODALOM“ eredeti táncait mutatja be Szabó mával Georg Dockstader, a kiváló artista, motorkerékpárjával nyolc egymás mellé állított hordón ugrott át!

MODERN COWBOY. Az amerikai Los-Angelesben egy jótékonyági ünnep alkalmából a híres motoros Georg Dockstader, a kiváló artista, motorkerékpárjával nyolc egymás mellé állított hordón ugrott át!

REPORT KÉSZEN ALL. Több, mint 1300 fiatal nő és férfi jelentkezett önkéntes csapatra Angliában a mentők és a tüzoltóság mellé. Képünkön a női tüzoltó tevékenység parancsnokát látjuk, amint ellép a kihallgatásra váró csoport előtt.

NÉMET SZÁRMAZÁSÚ TÖMEGGYILKOS A FRANCIA ESKÜDTSZÉK ELŐTT. A versaillesi esküdtszék most kezdte meg Weidmann tömeggyilkos bűnperének tárgyalását. Weidmann hat embert megölt és kirabolt. Büntetés előreláthatólag halál.

GYERMEKÜNNEPSÉG. Erzsébet angol trónörökös és huga, Margareth-Rose gyermekünnepségre készülnek.

AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖS CSALÁD TÉLI SZABADSÁGA. Umberto olasz trónörökös felesége és gyermekei társaságában téli szabadságra mentek az olaszországi hegyek közé.

SZÁZÉVES A SVÉD TORNA. Ebben az évben július 27-étől augusztus 4-éig egész Svédországban kegyeletes ünnepségek lesznek H. T. Ling tornatanár tiszteletére, aki kerek 100 évvel ezelőtt először rendszerezte a „Lingdiado” néven ismert svéd tornát. Ebből az alkalomból a svéd posta emlékbélyegeket bocsátott ki Ling arcképével.

ULT AZ ELVESZETT FOGSOR. A kaliforniai W. W. Tranter tengerészkapitány halálát követően a fogorvosok baleset érte a napokban, közben nagyban ásitott és hamis következő pillanatban kicsuszott és beleesett a folyó vizébe. Tranter any busulásnak adta a fejét. Négy nap később azonban egy barátja halat fogott. Amikor felvágták a fogorvos egyszerűen csak előkerült belőle a fogorvos kapitány elveszett fogcsora.

TULÉLTE ÉLETBIZTOSÍTÁSA HATÁRIDÉJÉT. Ez a rendkívül ritka eset az Északamerikai Egyesült Államokhoz tartozó Seattle kikötővárosban történt. A biztosítótársaság ugyanis kénytelen volt a 96 esztendőes Brigham Buswelt életbiztosítási összegét még életében kifizetni. A határidő ugyanis 65 esztendőre szólt. Még egy hasonló esetről tud az életbiztosítók krónikája. John G. Rockefeller, a híres petróleumkirály is túlélt a 65. esztendő életbiztosítási határidőt.

A PÁPAI TIARA, AMELLYEL XII. PIUST MEGKORONÁZTÁK A képünkön látható hármastiarával 1846-ban IX. Pius pápát koronázták meg először. XII. Pius a közel 100 év előtti elődjének koronáját tette a mult vasárnap a fejére.

JACK MEDICA VILÁGREKORDOT USZOTT. Newyorkban nemrég az olimpia-győző Jack Medica 500 méteres távon 5 p 56.8 mp-es eredménnyel ért el, amellyel saját világrekordját egy másodperccel megdöntötte.

A holland trónörökös nő férjének izgalmas turista-kalandja

(GRNIDELWALD.) Izgalmas órákat élt át a néhány hét óta itt üdülő Julianna holland trónörökös nő. Julianna férjével és kislányával csendes pihenéssel tölti idejét a festői svájci üdülőhelyen. A holland trónörökös nő — mint ismeretes — örvendetes családi esemény elé néz.

A trónörökös nő férje, Bernát herceg tegnapelőtt elhatározta, hogy megmászja a 4000 méter magas Ebenfluh hegyet, amely Grindelwald közvetlen közelében van. Gyönyörű derült idő volt és a kitűnő alpinista hírében álló herceg svájci vezetőjével együtt korán reggel utnak indult. Meg is érkezett vezetőjével együtt a 4000 méteres hegy-csúcson álló menedékházba és elhatározta, hogy itt tölti az éjszakát.

Éjszaka rettenetes hóvihar keletkezett és annyira belepte az utakat, hogy a herceg és kísérete nem tudott egy lépést sem tenni a menedékházból.

Julianna trónörökös nő, mint mindenki a környéken, természetesen tudomást szerzett az éjszakai nagy viharról, amelyről a szakértők előre megmondották, hogy lehetetlenné tette a hegycsúcsról való lejutást. A trónörökös nő rendkívül izgatott lett, aggódott férje életéért és az egész vidék kipróbált hegymászóját megkérte, hogy próbáljanak összeköttetést találni férjével. Ez végül sikerült is s néhány órával belülről Julianna trónörökös nő telefonátvitelét kapott Löttschensthalból, hogy Bernát herceg baj nélkül lejutott a hegy lábához, autóbá, ült és rövidesen megérkezik Grindelwaldba. Julianna trónörökös nő nagy megnyugvására Bernát herceg sértetlenül, bár rendkívül kimerülten meg is érkezett.

XII. Pius sorsa meg volt írva a csillagokban

Az asztrológusok sok mindent ki tudnak olvasni a csillagokból, főleg utólag. XII. Pius pápa 1876 március 2-án született s ha a csillagok akkori állását alaposabban szemügyre vettük volna, azonnal feltárt volna előttünk az újszülöttre váró káprázatos karrier. A Nap és a Jupiter, mint minden valamire való csillagjós tudja, királyi csillagzatok. Már pedig Eugenio Pacelli születésekor a Nap a Halak csillagképében állott, amely az állatöv 12 számú konstellációja. A Halak csillagképe egyben a kereszténység és a tündöklő szertartások jelképe. A Nap a 12. régióban járt, az Achernar-csillaggal együtt, amely fehér fényével magas közhivatalt, főleg magas egyházi méltóságot jelent. Jupiter a maga tüzeivel, amely a hit lángolását jelképezi, a Nyilas csillagképében tűnt fel, a szintén fehérfényű Bungala közelében, amelyet ugyancsak egyházi, vagy jogtudományi sikerek előjelének szoktak tekinteni. A csillag természetesen igazat mondott, mert XII. Pius pápa egyik legkiválóbb tudósa volt az egyházi jognak is. Nyilvánvaló, állapítják meg most rendületlen biztossággal a bölcsek csillagjósok, hogy a Pacelli-család 1876 március 2-án született gyermekéről a csillagok előre megmondták, hogy homlokát egykor majd a pápai tiara fogja ékesíteni.

— Apacsdráma Párizs egyik külvárosában Elisabeth Langlois agyonlőtte Louis Berard nevű barátját. A huszonegy éves párisi leány kissé mámorosan az éjszaka elfogyasztott alkoholtól, reggel 8 órakor érkezett lakására. Itt találta barátját, aki belépése után azonnal rátámadt és durva hangon kérte el tőle keresetét. Elisabeth Langlois engedelmesen átnyújtott barátjának 100 frankot. „Ennyi az egész? szép kis kereset!” — formádt rá gorbombán a nőre, majd megindult a szomszéd szoba felé. Elisabeth Langlois abban a pillanatban, amikor a férfi hátatfordított neki, előkapta fiókjából a revolvert és hátbalőtte. A férfi azonnal meghalt, a gyilkos pedig önként jelentkezett a rendőrségen.

Hajnali sortűz Toulonban

Kivégezték a kémkedésért halálra ítélt sorhajózászlósi

(PÁRIS.) A szenzációs touloni kémkedési ügy tegnap reggel elérkezett utolsó fejezetéhez. Hajnali 6 órakor Marc Aubert sorhajózászlósi, akit árulásért halálra ítélték, sortűzzel kivégezték.

A zászlósi hajnali 5 órakor ébresztették fel zárkájában. Egykedvűen vette tudomásul, hogy elérkezett az utolsó óra. Gyorsan felöltözött és felvette a tiszt zubbonyát, amelyről már hiányoztak az aranyos rojtok és a csillogó gombok. Misét hallgatott, majd két levelet írt: egyet az anyjának, egyet a barátjának.

Időközben felvonultak a csapatok és körülbelül kétezer emberből alakították meg a kivégzési négyeszetet. Felütözött szuronyú örök közt szállt le egy

katonai teherautóról a halálra ítélt és gyors léptekkel sietett a kivégzés helyét megjelölő oszlophoz. Kezét, lábát összekötötték, letérdeltették és bekötötték szemét, bár ez ellen tiltakozott. A pap utolsó vigasztaló szavait mormolta. Az ügyész felolvasta a halálos ítéletet, majd felsorakozott a tizenkét tagból álló különítmény. Egy altiszt intésére tizenkét puskacsőve szegeződött a sorhajózászlós felé, majd egy kardsuhintás és eldőlt mind a tizen két fegyver. Az egykori sorhajózászlós véresen, holtan bukkott előre.

Az orvos odasielt hozzá és megáldapította, hogy beállt a halál. Veszélyszavak harsantak fel, a csapatok oszlopokba fejlődtek és a katonák a gírondi induló hangjai mellett visszatértek laktanyáikba.

Egy magyar Robinson

Robinson Crusoe regényes története a valóságban csak egyszer ismétlődött meg, de az a kaland, amelyet Jetting Károly, a pozsonyi lakatosinasból lett angol konzul viharos életével megtestesített, sokkal színesebb volt, sokkal változatosabb, mint az, amely Defoe képzeletében játszódott le Robinsonról.

Ennek a kalandos regénynek a hőse egy pozsonyi magyar fiú volt, akinek élete érdekesebben indult minden kalandorénál. 1730 szeptember 13-án született Pozsonyban egy jómódu lakatosmester dédelgetett fiaként, akit szülei gondos nevelésben részesítettek, de ami kor atyja meghalt, reászakadt a nyomorúság. Jetting vándorbotot ragadott, utközben összehozta sorsa egy előkelő angol turistával, aki a fiut inasának fogadja meg. Így jutott el hősünk Londonba, új gazdája, egy nagyon gazdag köztisztviselő álló magánbankár házába, ahová nemsokára édesanyja is követte fiát. Két évig hűségesen szolgált az előkelő gazdáját, de úgy érezte, hogy kalandos lelke nem viselheti el a hozzá nem illő életformát. Kérte urát: szerezzen számára valahol a gyarmatokon valami állást s a kérést gazdája csakugyan teljesítette: Szenegáliában, Saint Louisban szerzett neki állást az angol gyarmatügyi minisztérium segítségével.

Az ifjú pozsonyi kalandor 1772 október végén indult el tengerentuli útjára, hogy ettől kezdve a vakmerő és változatos kalandok színes sorát élje át, örökös életvesztés közepett. A vitorlás a következő év januárjában érkezik a Szenegál folyóhoz, itt azonban hajótörést szenvedett egy ismeretlen sziget közelében. Az utasok egy része a nyugat-afrikai Rio de Oro-i partra menekült, ahol a harcias regebát törzsbeli mörök fogságába kerülnek. Jetting és néhány társa azonban a hajóroncsra marad és kész arra, hogy minden áron más irányban kiséreljen menekülést. Éppen a tutajt ácsolták a hajóroncs födélzetén és hajnalra számították az indulást, amikor megjelent a hajón a mörök követe és felszólította a menekülteket, adják át a hajóroncsot és annak rakományát. Jetting azonban ellenállást szított, lelket öntött a csüggedőkbe. Hajnaltájban meg is kísérelték a szökést. Szerencsétlenségükre azonban a váratlan vihar a silány tutajról lesodorta a hajótörötteket és valamennyit a partra lesben álló mörök rabszolgakereskedők fegyverei elé kergették. Jettinget husz társával együtt elfogták és aztán Villa Cisnerosa piacán rabszolgaként eladták.

Marokkóban, a szultán székhelyén, egy Aron nevű zsidó vásárolta meg.

Reménytelen helyzetében sem hagyta el a szerencséje: Marokkóban csakhamar híre ment Jetting és társai szenegáliai katasztrófájának, amelyről az angol konzul is tudomást szerzett. A konzul azonnal akcióba lépett s egy emberbarát arab nagykereskedőt kért fel Jetting és társainak kiváltására. Az üzlet létrejött s az arab kereskedő

„foglyait” Marokkó nyugati kikötőjébe, Mogadorba vitette. Amikor a marokkói szultán meghallotta, hogy az angol konzul is kijátszotta őt, éktelen haragra lobbant és halálra kerestette a rabszolgaszabadító arab kereskedőt. Mikor azonban az angol konzul közbelépésére a zangol flotta megjelent a kikötőben, a szultán futni hagyta a hajótörötteket. Jetting és sorstársai a Szaharán keresztül rettentő szenvedések árán jutottak el Rabatba, ahonnan Tangeren át Cadisba érkeztek. Innen végre hazavitorláztak Angliába.

Jetting Károly, amikor megérkezett Londonba, kalandos híre megelőzte őt: az angol király is kihallgatáson fogadta és a gondoskodás számtalan jelével halmozta őt el. A pozsonyi magyar fiut érdemei elismerésül marseillei konzul lá nevezte ki, londoni gazdája pedig volt inasának 1000 font sterlinget ajánlkozott.

A kalandos ifjú tehát újra vitorlát bontott, hogy elfoglalja új, diszes hivatalát a délfranciaországi kikötőben. Ez a tengeri útja azonban újabb szerencsétlenséggel tetézte változatos pályafutását. Hajójuk viharba került és a szélvész ereje a tuniszi partok felé sodorta, ahol a hírhedt tuniszi kalózok fogságába kerültek. Vasbaverve hajóták a foglyokat Tunisz rabszolgapiacára. Jetting egy Szelim nevű török házába került, ahol kezdetben jó sora volt — gazdáját, akit a tuniszi kereskedő egyik legtekintélyesebb tagjának ismertek — gyakran elkísérte utjaira. Eközben történt egyszer, hogy gazdája a hajó fedélzetéről a tengerbe zuhant és csak Jetting lélekjelenlétének köszönhető, hogy megmenekült a biztos haláltól. Tetteért a török barátjává fogadta és igyekezett rábeszélni, hogy térjen át a mohamedán hitre, erre azonban a pozsonyi magyar fiú nem volt hajlandó. Török gazdája ekkor szabadon bocsátotta, sőt 1000 Zecc hinoval telt erszényt is átadott neki. A török kereskedő fia azonban rossz néven vette atyja nagylelkűségét és amikor Jetting már elhagyta a tuniszi városkaput, hat törökkel utánaeredt és elszedte tőle az 1000 aranyat, atyja megmentőjét pedig egy távoli tanyára hurcoltatta, ahol láncraverten alantass munkát végeztetett vele. Néhány hónap múlva a lelketlen Szelim a tuniszi kalózoknak adta el gályarabnak.

A kalózhajó, amelynek padkájához láncolva Jetting heteket töltött súlyos szenvedések között, kikötőre kikötőre kóborgott a Földközi tengeren s a rabok sohasem tudták, merre járnak. Egyszer azután hajójuk összetalálkozott a tuniszi kalóznál még hírhedtebb algíriai kalózok kis flottájával. A félelmetes flotta éppen a máltai lovagok egyik katonai telepét akarta megtámadni s az algíriai kalózok parancsnoka arra kényszerítette a fogoly tunisziakat, hogy velük együtt csatarendbe sorakozva felvonuljanak a máltaiak hajói ellen. A keresztény gályarabok

sehogy sem akartak a Jóhaniták ellen harcolni, inkább tőlük várták szabadságukat. Csata közben sikerült kiszabadítani magukat a gályapadokból és hátbatámadták az algíriákat. A véres zendülést a máltaiak ágyú fejezték be: egymásután szétlőtték a tunisziak hajóit, amelyek egyikén Jetting is szüldött. Mindenki uszva igyekezett életet menteni és Jetting, aki kitartó uszónak bizonyult, halálra fáradtan az egyik máltai szigetre, Cominóra menekült. Itt élt egymagában kilenc hónapig. Háromnegyed év múlva a szigetre egy egész sereg szökevény érkezett, akik a tunisziak fogságából vágták ki magukat.

Jetting vezetésével végső elkeseredésükben megrohantak egy tuniszi kalózhajót, amely a kis sziget egyik öblében horgonyzott. Kegyetlen kezítésében birtokukba vették a vitorlást, amelynek segítségével azután az üldözött tunisziak éberségét kikerülve kivergődtek az Atlanti óceánra. Itt összetalálkoztak egy Sant Domingóból érkező hajóval, amely Jettinget Londonba vitte.

A sok kalandban és megpróbáltatásokban megtört Jetting Károly ekkor visszatért Pozsonyba, ahol letelepedett és megházasodott. Itt élt még teljes visszavonultságban másfél évtizedig és ezalatt írásba foglalta kalandos élet-történetét s az emlékiratot egyetlen fiára hagyta. A fiú később egy bécsi barátja segítségével, néhány példányban a következő címmel nyomtatta ki atyja könyvét: „Der ungarische Robinson, oder Schicksale und wunderbare Abenteuer Karls Jetting, eines geborenen Ungars. Ein Beitrag zur Lander- und Menschenkenntnis, Wien, 1797.” A ritka könyv egyetlen ismert példányát a Magyar Nemzeti Múzeum őrzi.

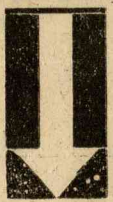
Tüzpánik támadt a moziban, tizenhét nézőt letapostak

(PÁRIS.) A roubaxi iparvidék egyik városkájában, Croixban, vasárnap este vad pánik támadt egy moziban. Az egyik néző előadás közben úgy látta, mintha a vetítőkamrából láng csapott volna ki s elkezdett rémülten kiáltani: „Tűz van! Tűz van!” A nézők között fejvesztett pánik tört ki s mindenki a kijáratok felé törtetett. A vad tolongásban több embert letapostak. Egy 19 éves fiut halálra gázoltak, egy másik fiatalember pedig olyan súlyos sebesüléseket szenvedett, hogy kevesebb utóbb meghalt a kórházban. Ezenkívül még tizenöt súlyos sebesültet vittek a kórházba. A tüzriadalom egyébként teljesen alaptalan volt, a mozigépész hiába kiáltozott, hogy nincs semmi baj, a tömeg ekkor már elvesztette a fejét és nem lehetett többé visszatartani.

Megnyerő

lesz külseje

HA

CZINK

által tisztított és festett ruhában jár